

הולדתה ה-50. את חוויותיו המיניות מולך דובין לתוך נושא עבודתו: "האם רוחו אדומת-הרוקן של ר'יה לורנס, שקמה מערך כוח לפינת המלחל את חייו, היא הפוקרת את המקום הזה לשם נקם?" אל חוויותיו אלה מצרף דובין אחת מחוויותיה של קיי-טי, אשתו, המספרת לו על הסתבכות עם אחד מגערי העיירה, בעת שדובין בילה בונציה, חוויה אותה עצרה כי: "לא התכוננתי להתחיל בפגישת-ארוחה עם מישהו שצערני מבני מעשרים שנה כזה שאתנצל על סימון-הלידה שקל התנת שלי ועל היעדרים הצמקיים שלי."

לפתע, שוב פוגש דובין בעיירה את פאני, שאותה הוא מגדיר לעצמו: "היא הצפרופה לדפיות המיתולוגיות שאזי כוכב רנו: היא שהולכה שילל את תשוקתי, לא את התשוקה בלבד, מן יפהייה חס-רת-המרים, המנאה של האני המתכוון לי-התקלל בעצמי..." ואו, באחת הריצות שלו, הוא פוגש את פאני, ועובר עי-מה את החוויה ששעבדה את מוחו ואת גופו: "פאני צנחה על הרשא החם, מקבר רת ירכה, שעה שששם את תחתונה. זה מאוזן את החשבוני, אבד דובין בלבד, בעד התורף האבדו..."

פאני ודובין מתחילים לבסס את קשריהם, הם, כאשר דובין מבקרה בניו-יורק. הוא מוצא בדירתה עותקים של כל ספריו, אך מחשבתו נודדת: "כמה נכרים ידעה בדיה הצעירים - חמישים? שמונים? מאה וחמישים? כמה טכנות-נכס שחקה כי תקופה הקצרה ביחס של חייה המיניים? ושבוע ימים אותו בילה דובין, במחיצת גופה של פאני, מביאים אותו לתחושה: "עכשיו היטיב להבין את לורנס, את דת המיניות שלו: אמנה כדם, בכשר, שהם חכמים מן השכל..." מערכת-יחסים זו עם פאני מביאה את דובין לתרגם זאת ל-ביוגרפיה שלו על לורנס: "עדיין כותב היה על לורנס ופרידה בעת כמעט האיתי ביבשות אירופה, אחרי שכרחו תר; על אהבתם המעניקה והולכת..." ומאוחר יר-תר, מציין המחבר: "בחיבת הכינתרפיה התנהלה היטב ביחס, בהתחשב בעבודה שפאני, יצור מני ממשלם חתר מקני צימרי, קננה במחשבותיה, רכה כמכש-פה על כל מישהם שכתב..."

הרפתקות אלה של דובין אינן נעלמות מעיניה של קיי-טי, אשתו: "כשהבאת את מישחקי המין האלה בשבילי ששאנפה אותם איתך, אני זוכרת להתערב שהייתי לך או בעזרה..." ומאוחר יותר מגלה קיי-טי לדובין, כי היא יודעת במי מדובר: "הרר נשתי שאתה מתעורר לחיים כשהיא רותה בכיתה, באותו קרן שעבדה כא..."

פאני, שזכתה בירושה, באה להתגרר בבית קרוב לביתו של דובין, ויחד עם זאת היא מבשרת לו: "אני לא חרשבת שכראי שאני אמשך לשכב אתך כמו קודם, ויר-ליאם, אני צריכה לחיות את החיים שלי..." ועד מהרה עובר דובין את יכולת השליטה העצמית שלו, והופך מציצן. הוא עוקב אחר המהלכים בביתה של פאני, המגלה זאת: "אני יודעת שזה אתה שורגלת אחרינו אבש..." ניסיון-פרידה מסתיים ב-הם נאכס במיטתה הצרה, היא עם צעי-רותה; הוא עם תחבולותיו. כשהגיע פאני לשיא שלה נתרפה פיה; היא ענבה עתיה כלא מאבנתה ומרה בשתיקה..."

אחרי מסיכת ניסיונו של דובין ליהפך לגבר, בעיקבות החוויות המיניות המסעי-רות של דיה לורנס, מחוזר דובין למציאות בעזרת בוח, המעוברת על-ידי גבר כושי: "יכול להיות שאולי ילה שהורר?" דובין עובר עזר דילמה אחת עם פאני, האומרת לו: "פאני אמרה שכראי היה שדובין יעשה שלושנה ימים איתה וארבעה עם אשתו..." קיי-טי ממתינה, "בצילול של ארבעים דו-נועי..." הספר מפתים ב-כשעל דובין כריצה מכריש השקוי אור ירה, מחזיק בידו בזכותו הקשייה לכרעה, לזונת כי אהב..."

פרקי-חיים של דובין, למרות היותו רבי מכר בארצות-הברית, אינו ספר טוב. גם לא ספר גרוע. זה ספר עשוי כהלכה, של סופר מיומן, המחמיץ במהלך כתיבתו כמה אפשרויות, בדומה להחמצות אחרות שלו.

שוואן ויזל
המתגדל והמתקדש

בספריו הקודמים. הנסיון הספרותי המור-כב, הגס, להכניס את רוחו המינית של דיה לורנס לתוך גופו של דובין - אינו משכנע די הצורך. התרגום העברי של אהרון אמיר הוא קריא - לראשונה מזה שנים רבות.

מקור

ויזל פירליה

המהדורה הראשונה של הרומן סוכן הוד מלכותו מאת דויד שחר, לא הגיעה לידי. באחרונה ראתה-אור מהדורה שניה של הספר (על-ידי מויל אחר), וקראתי את ה-רומן של שחר, מבלי להבין מה הביא מבקרים כה רבים לשיר את תהילתו כי מאמרים ארוכים.

סוכן הוד מלכותו אינו מהווה עבודת-כבוד כלשהי לסיפורת הישראלית. ספר זה, המנסה לקשור חוט של אירועים בין רא-שית שנות ה-40 וראשית שנות ה-70 - משנה בנוסח של מילחמת שלושים השנה בין מילחמת העולם השנייה ומילחמת יום-כיפור - תוך מסע, בלשי לעיתים, בעיק-בות גיבור אחד, שהוא הנפשי-הפועלת העי-קרת של הספר.

למרות ששחר כותב: "היה כי ייבא אדם אשר ייקרא בשם דומה, או אשר בליבו יאמר, הן כזאת וכזאת אירע גם לי - אין זאת אלא שמציאות-חייו פרו-עה הייתה יותר מן הדידות." הרי שבעמוד 251 נסקס לו הבדליון ומסתבר שלדברים אותם כותב שחר - יש שחר.

בעמוד 251 מופיעה בסיפרו של שחר דמות, שאותה הוא מכנה אייבי דרוזק, שהוא ספק כפילו, ספק בן-דמותו של ה-שוואן אלרי ויזל: "רק ונבזה ולכן-ער וראשו נפוץ קימקה ותווי-פניו - וביהוד שניו הנשואת כלפי מעלה בתמימות מדי-סרת - יש בהם משנה שמכיר את טרצוד פניהם של הקדרשים המענינים..." היאור המזכיר את התיאור שרשם מאיר ינאי מפיו של אליעזר שטיינמן על אלי ויזל: "בורסה היה חזן גדול שהיה קורע לכבות בימרתו. סיפר עלי כי בעת תפי-לת על נרתי, כשהיה עומף ראשו כפי-לית, היה מזרכב סוכריות לתוך פיו. ה-מתפללים היו כותים ונאחים בשעה שי-

החזן בלע סוכריות. גם אלי ויזל נוהג כך לפעמים. הוא כותב על המערת וכינתים בלע סוכריות."

נושאת-כליו של ויזל/דריוול בטוכן הוד מלכותו היא לילי פירלמן, המכנה את אלילה: "מספון-הערסל במינה, אם לא לי-מעלה מה זי ויזל/דריוול מגיע במהלך ימי מילחמת יום-הכיפורים אל קו התעלה, כדי לפגוש את היילי צה"ל הגיבורים, ויזל/דריוול מגיע למקום עם צוות טלוויזיה, ו-שחר מתאר זאת: "הצילום הראשון של-הניח את דעתו של הבימאי, שצנחו לו-תרש משהו על אוזנו של אייבי. מבאן ר-אילך התגבר אייבי על ענותנותו וכיוון פניו הרשך אל פני המצלמה, ועצרו לא-עוד השטילו מבפיהו כלפי מפה, אלא נר-שא כתפילה הרמשת כלפי השמיים."

איש משרד-החזן, שהביא את ויזל/דריוול לצפות בתיאטרון מילחמת יום-ה-כיפורים, מספר עליו למספר: "רואים בו לא פתם אדם מוסרי, לא רק מנהיג רחמי בעל השפעה רבה על דעת-הקהל, אלא משהו מעל ומעבר לזה - את אהרון הכ-ריקים ואסילו, אם אפשר להתבמא כך - את המשיח, את התגלמת האלוהות עלי אדמות."

התגלמות האלוהות עלי אדמות, כך מס-תבר, הוא בעל יצרים מיניים ככל האדם, ואחרי שוויזל/דריוול פוגש בין החיילות את

עזר מוקד
קידום וטיפוח משוררים

אחת ממציאותיו השוטות בעירום, המומיי-נה אותו לחדרה, הוא מתקין עצמו באופן שהוא בין משיחי ואלוקי: "החל מתקין עצמו כפסידה לקראת הביקור. את גופו העירום לנגרי עטף בחלוקי-בית בלבד, גירגר גרונו במיני כשמים, החביא את כל הלכבים המשומשים בארון, החליף את סריני המיטה ואת ציפת הכר, הניח מצבת נקיה על הבימה לשם קינוח של-אחר-מק-שה, כיבה את נורת-התיקרה ושיר רק את נורת-השולחן המעומקעת באהלי-אגום, ואפילו הערה לקרבו כמה לגימת של טי-ניאק צרפתי כדי לחזק את רוחו לקראת המסות הצמיונות לו..." באותו זמן ניצבת לילי פידלמן ומציצה בחלונו של ויזל/דריוול: "וראיה איך מטייל אייבי לפתור את שאלת-האלוהות המציקה לאתה אשה מיני ילדות..." כסבר פניו המספרות וכי ענינו המגבלות בחסרות כלפי מעלה הסביר לה הסבר היטב שעד שלא תמשש הוא ותהרש היטב את להט כשר המתגדל ומתקדש, לא תוכל לשמוע את דברי ה-אלוהים החיים היוצאים מפי..."

שחר דברים מצחיקים מתרחשים בפרק זה של עזר, כאשר הגערה מספרת למספר: "הוא אפילו לא נביא-שקר. אייבי דרוזל הוא פתם ניבזה: סוכן של פירסמת קיקה-קלה קידשה..."

פרק זה, שבו חושף שחר את ערוותו של ויזל/דריוול, הוא המעולה בכתיבת דוד שחר, מימי הראשית שלה. זה קטע סאטי-רי, החושף את בן-דמותו של ויזל, המ-מש במציאות כיועץ הבית-הלבן לעניני שואה, ללא כחל ושרק. אולי בשל פרק זה, מן הראוי לקרוא את כל סיפרו של שחר.

כתבי-עת

עכשיו

חוברת 46 של כתבי-עת הוותיק לספ-רות, אמנות וביקורת עכשיו, שעורכו ה-ראשי הוא גבריאל מוקד, מוקדשת ל-שירה צעירה. העורכים-אורחים הם: אלון אלפרם, מאיה בדינו, זלי גוברביץ ואבי פלדשטיין - כולם שמות צעירים בשירה הישראלית, בראשית דרכם.

עכשיו 46, מציגה תמונת-מצב של הדור העולה בשירה, אם כי לעיתים האיות אינה שווה בה. שירה-הפתיחה, סונטה נר-קייטי אוויר של רזני סומק, אינו מייצג את איכות שאר השירים המשוררים. שני שיריה של מאיה בדינו, אל כוכב ה-95, הסיב האופטי, הם מעולים, כך גם שיחה על שירה של אהרון שבתאי, שבעיקבותיה מובא שירו ההרצאה הראשונה שבו מצוי גם השיר חיוכיו של שמעון פרס. שיריה של פיגלית דווידוביץ, הם שני-רים של משוררת צעירה, מלאת רגישות, כך גם שירו של זלי גוברביץ' במיצערת פתו-חה - ביור.

טכסטי-הפרווה השירי של א' דורית מאפיין קטעים קודמים שלה בנוסח זה. שני חשפת עולם של מלחין ישראלי, תחת הכר-תרת חזרה לפתרונות שזנחו. המלחין מספר על עולמו התרבותי-יצירתי. קטע-הפרווה של מאיה בדינו השמלה הכחולה וסוכן-הביטוח הוא רבי-גירויים. שיריה של גב-ריאלה אלישע, יומניים מעט, תוך שהם חושפים עוני חווייתי, כאלה הם גם שיריו של פרץ בנאי. שירו של יוסי עוזר אחמד חזפה מעטן באור הערב הוא שיר בעל עוצמה לא מבוטלת. שתי ואריאציות של גבריאל מוקד ממשכות לייצג את ניי-סיונו הבלעדי של מוקד בספרות הישרא-לית, של טכסט משולב. בעל איכויות תי-אוריות ופילוסופיות. הקאובו של מארלבו רו הוא נסיון הבהרה של רזני סומק על אלמנט מרכזי בשיריו. רשימה זו, המבו-ססת על עבודה שאותה הגיש סומק לס' וזהר באוניברסיטה, אינה הישג.

שני הפרקים של ישראל ברמה, תחת הכותרת הרביעי ביור, שבעים וארבע אי-גם בעלי איכות ספרותית העשויה להר-שים את הקורא בעוד שטרניקוסדיה שחו-רה ברובה אירוטית של שמעון ציבור, מעוררת עניין.

ליסיום - חוברת עכשיו 46 מייצגת את מדיניותו של גבריאל מוקד במשך שנים רבות, מדיניות של קידום וטיפוח משוררים צעירים.

מסירת החוברת לעריכתם של עורכים צעירים לא הפחיתה מרמתו של כתבי-עת, אלא הוסיפה לו רבות. גם הצד החיזואלי של החוברת מכובד למדי, בעיקר תצלומי של מיכאל וורברגר, המוסיפים מימד חזותי לחלק מהיצירות המתפרסמות בחוברת.

* עכשיו - עורכים: גבריאל מוקד + ברוך חפץ; עורכי-חוברת 46: אלון אל-פרס, מאיה בדינו, זלי גוברביץ ואבי פלדשטיין; הוצאת עכשיו + סתווית; 202 עמודים (כריכה רכה).